

[Hans Schmidt.]

som Danmark står over for at skulle tage ved at tilslutte sig Det europæiske økonomiske Fællesskab. Jeg har til fulde forståelse for de følelser, som i denne tid rører sig i det danske folk, og for de tanker, man gør sig herom, som de står i pressen, og som jeg delagtiggøres i ved samtaler og møder, herunder også dansk-tyske møder, hvor dette emne drøftes, og som jeg har deltaget i. Der er udvekslet synspunkter om, hvordan forholdene vil blive på alle områder: økonomiske, sociale, kulturelle og politiske, om deres konsekvens for folkets velfærd og fortsatte beståen som selvstændigt folk under en udvikling og under forhold, hvor der sker en forandring af betingelserne herfor, og hvor de tilvante forestillinger om karakteren af deres staters suverænitet ikke mere slår til.

Under disse møders og samtalers forløb blev jeg da også stillet over for spørgsmål, som jeg gerne vil søge at besvare her fra det høje tings talerstol for at give svarene den fornødne gyldighed. Det vil ikke forandre nogen, at det drejer sig om grænse-landets stilling i den tilstundende tid og situation og i særdeleshed om de tysksindedes sind, stilling og fremfærd.

Jeg vil ærligt indrømme, at jeg i disse dage mellem åbningsmødet og åbningsdebatten stod over for spørgsmålet, om jeg skulle tie eller tale af hensyn til den beslutning, det høje ting og det danske folk står over for at skulle tage og træffe forberedelser til.

Resultatet af mine overvejelser blev altså, at jeg ikke måtte tie, ikke bare af hensyn til mine vælgere, som selvfølgelig venter af mig, at jeg tager ordet også i denne sag, men at jeg må tale, fordi jeg mener, at tavshed eller blot fåmæltighed ville forstørre det spørgsmålstegn, som forståeligt nok er sat foran og bag ved de tysksindede grænselandsbeboeres optræden. Vi tysksindede nordslesvigere er ganske naturligt af følelsesmæssige grunde forudbestemte til at nære et ønske om Danmarks tilslutning til fællesmarkedet, og dette ønske har vi fra første færd og uden forbehold givet udtryk for. Det er da også den direkte årsag til, at spørgsmålstegnet er sat. De følelsesmæssige grunde vil man forstå, men

der formodes også at ligge andre årsager bag.

Når jeg nu tager stilling til denne situation for at klargøre vor fremfærd, vil der kunne siges — og det er blevet sagt — at jeg jo ikke kan tale på alle tysksindedes vegne og endnu mindre for al fremtid. Derpå vil jeg for det første svare, at alle valg, siden jeg tiltrådte for 8 år siden, har givet mig utvetydigt mandat til at tale, som jeg gør. Jeg må også have lov til at anføre, at vælgerne ikke kan have stemt i blinde. Den holdning, jeg indtager, er jo ikke af ny dato eller båret af opportuniste og bagklogskab, ej heller af himmelblå idealisme, som ikke har bund i den hårde virkelighed. Den er tværtimod et resultat af selve livet i grænselandet, fremkommet ved erfaringer og iagttagelser.

Disse erfaringer og iagttagelser daterer sig i særlig grad fra 30ernes begivenheder, da nationalsocialismens første fremfærd — som for os var folkefællesskabstankens opbrud — og vor senere aktion fremkaldte en dansk reaktion og modaktion, som sattes i bevægelse af den kendte danske leder fra den tyske tid, Hans Peter Hanssen. Denne danske modaktion fandt sit konkrete udtryk i organisationerne „Danske Samfund“ og „Det unge Grænseværn“. Der var fare på færde, og den blev med held imødegået og standset på et folkeligt plan og ikke på et statsligt. Det var altså disse erfaringer og iagttagelser, som ledte mig ind på den vej, jeg siden har fulgt op til den dag i dag — fra folketingsvalget den 3. april 1939 — hvor jeg fik 500 stemmer af 15 000 — over valgene indtil den 15. november 1960 til i dag — og som gav mig mandatet i dette høje ting.

Om denne nye vej har jeg skrevet og berettet siden — lidt knudret måske — og det har af uforstående indbragt mig prædikatet en bondefilosof og en uforbederlig idealist, der har sat sig en fiks idé i hovedet eller fattet en kongstanke, der er uden bund i virkeligheden, og som med stædighed søges realiseret. Det vil dog efterhånden blive erkendt, at den situation, vi nu går i møde, på en måde er den samme som for 30 år siden, for så vidt som den indebærer en fare og en fare, der kan være endnu mere alvorlig end dengang. Denne konkrete situa-